

Παρηγία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Α' • ΤΕΥΧΟΣ 4^ο • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Περιοδικόν

ΠΑΡΡΗΣΙΑ

*Τριμηνιαία Ἑκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἑνημερώσεως*

*Ὅκτώβριος – Δεκέμβριος
ΕΤΟΣ Α' - ΤΕΥΧΟΣ 4^ο*

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἱατροῖδης
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Ἀμπατζίδης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Χαρίλαος Μιχαλόπουλος

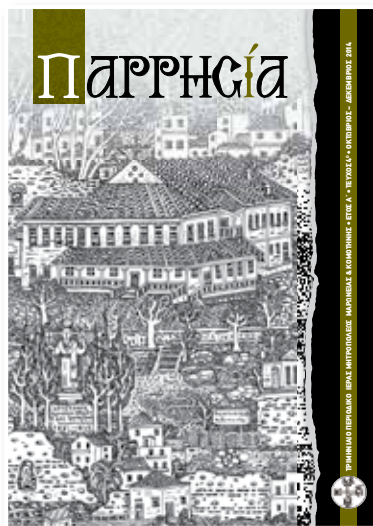
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσιδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικὸν Παρρησία
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνῆς

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφεῖον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἐναντι Πανεπιστημιουπόλεως
691 00 Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 81512, Fax: 25310 26027
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.

«Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ
Γεννήσεως Βιδ' (2014)»

ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελεήμονος

03.

«Ἡ ἀγία Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου»
Ἀρχιμ. Βαρθολομαίου Ἱατροῖδου

07.

«Ἀδριανούπολη,
μὴ πόλη πὸν ἄντεξε στὸ χρόνο»
Γεωργίου Στ. Βογιατζή, Δρ. Ἱστορικοῦ

11.

«Δύο ἑορτολογικοὶ
σταθμοὶ τοῦ Ὀκτωβρίου»
Μανόλη Γ. Βαβούνη, Καθηγητῆ
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

16.

«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἐπιμέλεια: Διακόνου Νεκταρίου Δημητροπούλου

Τέκνα ἐν Χριστῷ τεχθέντι ἀγαπητά,

Ἐορτάζοντας κι ἐφέτος τὴν «μητρόπολιν» τῶν ἐορτῶν τῆς πίστεώς μας, αὐτὴν τὴν ὁποία ὁ Θεολόγος Γρηγόριος μὲ δύο λέξεις χαρακτήρισε «σεισμὸν γῆς» στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, σᾶς προσκαλῶ νὰ σταθοῦμε μὲ τὴν καρδιά μας δεκτικὴ νὰ λάμψει ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ γεννηθέντος Σωτῆρος μας, προκειμένου νὰ κατανοήσουμε τὸ θεολογικὸ βάθος, τὸ ὁποῖο ἐμπεριέχουν οἱ δύο λέξεις τοῦ ὑπέροχου κοντακίου τῶν Χριστουγέννων, ποὺ συνέταξε τὸν ἕκτο αἰῶνα ὁ βυζαντινὸς ὑμνογράφος Ρωμανὸς ὁ Μελωδός.

Γεννήθηκε γιὰ χάρη μας, γράφει, «Παῖδιον» ὁ πρὸ αἰῶνων «Θεός». Τὸ παιδί ὡς Θεός, ὁ Θεὸς ὡς παιδί. Αὐτὲς οἱ δύο λέξεις εἶναι οἱ πλέον ἀποκαλυπτικὲς γιὰ τὸ Μυστήριον τῶν Χριστουγέννων. Κατὰ κάποιο τρόπο, γράφει ὁ μεγάλος θεολόγος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν, «εἶναι ἓνα μυστήριον ποὺ ἀπευθύνεται

ΕΠΙ Τῆ ΕΟΡΤῆ
ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
Βιβλ' (2014)

«...δι' ἡμᾶς γὰρ
ἐγεννήθη
παιδίον νέον,
ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός»

στὸ παιδί ποὺ συνεχίζει νὰ ζεῖ μυστικὰ μέσα σὲ κάθε ἐνήλικα, στὸ παιδί ποὺ συνεχίζει νὰ ἀκούει ὅτι ὁ ἐνήλικας ἔχει πάψει νὰ ἀκούει, καὶ ποὺ ἀνταποκρίνεται μὲ μιὰ χαρά, ποὺ ὁ ἐνήλικας, μέσα στὸν γήινο, ὑπερώριμο, κουρασμένο καὶ κυνικὸ κόσμον ποὺ ζεῖ, ἀδυνατεῖ νὰ νιώσει... Γι' αὐτὸ καὶ μόνο τὰ παιδιά δὲ ξαφνιαζοῦνται γιὰ τὸ ὅτι, ὅταν ὁ Θεὸς κατέρχεται στὴ γῆ, ἔρχεται ὡς παιδί».

Προϋπόθεση, λοιπόν, γιὰ νὰ ἐμβαθύνει κάποιος στὸ νόημα τῆς σημερινῆς ἐορτῆς ἀποτελεῖ νὰ ἐγκαταλείψει κάθε τι τὸ ὁποῖο τὸν συνδέει μὲ μιὰ παχυλὴ ἐνθουσιαστικὴ εἴτε αὐτὴ περικλείεται στὸ ἀποκλειστικὸ κυνήγι τῆς θύραθεν γνώσεως, εἴτε τῆς ἰσχύος καὶ τῆς κατακυρίευσης τοῦ ἀδυνάτου, εἴτε τὴν ἐπιθυμία γιὰ ἀλόγιστο καὶ πολλὰ φορὲς ἄνομο πλουτισμό, εἴτε σὶς –χωρὶς μέτρο καὶ ἠθικὸ πλαίσιο– ἀπολαύσεις. Μὲ μιὰ λέξη στὴν ἐγκατάλειψη τῆς φιλαυτίας μας.

Ἐγκαταλείποντας αὐτὴν φωτίζουμε τὸ κρυμμένο παιδί τῆς ψυχῆς μας, στὸ ὁποῖο ἀπουσιάζουν τὸ κύρος, ἡ ἐξουσία καὶ ὁ φόβος. Ὅ,τι ἀπουσιάζει καὶ στὸν γεννηθέντα προαίωνιο Θεὸ τῆς Βηθλεέμ, ὁ Ὅποιος ἐπισφράγισε τὸ κύρος Του μὲ τὸ Αἷμα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, τὴν ἐξουσία Του μὲ τὴν ἐκούσια βουλή νὰ μᾶς διακονήσῃ ἀγαπητικὰ ὡς «ἔσχατος πάντων τῶν ἀνθρώπων», ἐνῶ διέλυσε τὸν φόβο τοῦ θανάτου μέσα στὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως Του.

Ἐάν, σήμερα, οἱ λέξεις «παιδί» καὶ «Θεὸς» μποροῦν νὰ νοσηματοδοτήσουν μιὰ

πορεία ἀντίστασης σὲ ὅ,τι μᾶς καθηλώνει στὰ φθαρτὰ καὶ τὰ γήινα, νὰ εἴστε βέβαιοι, ὅτι ἔχουμε ψηλαφίσει ὀρθόδοξα τὸ Μυστήριο τῆς Γεννήσεως, τὸ ὁποῖο εἶναι τὸ Μυστήριο τῆς σωτηρίας μας.

Καὶ ὁ «Ἐμμανουήλ» θὰ σκηνώσει μιὰ γιὰ πάντα στὴν καρδιά μας, στὰ σπίτια μας, στὸ Γένος μας.

Ὁ Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Ἡ ἁγία Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

Ἀρχιμανδρίτου
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Βαρθολομαίου Ἱατρίδου,
Ἱεροκήρυκος
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

ΓΤὰ χρόνια τοῦ βασι-
λέως Λέοντος τοῦ
Μεγάλου (457-474
μ.Χ.) ζοῦσε στήν Κωνσταντινούπολη ὁ ὄσιος
Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν σαλός. «Σαλός» εἶναι
ὁ τρελλός, καὶ κατὰ Χριστὸν σαλοὶ ὀνομά-
ζονται κάποιοι ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν ὀρι-
σμένα περίεργα καὶ παράλογα πράγματα, μὲ
ἀπώτερο σκοπὸ νὰ τοὺς θεωροῦν παλαβοὺς
ἢ παλιανθρώπους καὶ νὰ μὴν τοὺς τιμοῦν οἱ
ἄνθρωποι· καὶ ἔτσι αὐτοὶ νὰ ζοῦν ἐν ταπει-
νώσει καὶ ἀφανείᾳ.

Μιὰ νύχτα ποὺ γινόταν ἀγρυπνία στὸ
Ναὸ τῆς Παναγίας τῶν Βλακερνῶν, ὁ ὄσιος

Ἀνδρέας μαζί μὲ τὸ μαθητὴ του Ἐπιφάνιο,
ποὺ ἔγινε ἀργότερα Πατριάρχης Κωνσταντι-
νουπόλεως (520-536), εἶδαν τὴν Ὑπεραγία
Θεοτόκο ὀφθαλμοφανῶς, ὅχι σὲ ὄραμα,
νὰ μπαίνει ἀπὸ τὴν κεντρικὴ πύλη τοῦ Να-
οῦ. Τὴν συνόδευσαν οἱ παρθένοι, Ἰωάννης
ὁ Πρόδρομος καὶ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καὶ
πλῆθος ἀγγέλων. Ἀφοῦ μπῆκε μέσα στὸ
ναό, προχώρησε στὸ σολέα. Ἐκεῖ γονάτισε
καὶ προσευχήθηκε πολλὴ ὥρα μὲ θερμὰ δά-
κρυα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν, ἐνῶ
τὴν ἔβλεπαν μόνο ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Ἐπιφά-
νιος. Ἀφοῦ προσευχήθηκε γιὰ πολὺ ἡ Θεο-
τόκος, σπκώθηκε καὶ μπῆκε μέσα στὸ ἱερό,
ὅπου φυλασσόταν τὸ μαφόριο τῆς, δηλαδὴ

τὸ τσεμπέρι της, τὸ πῆρε στὰ χέρια της καὶ βγαίνοντας ἔξω τὸ ἄπλωσε πάνω ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, γιὰ νὰ δείξει ὅτι τοὺς σκέπει καὶ τοὺς προστατεύει.

Αὐτὸ εἶναι τὸ γεγονὸς τὸ ὁποῖο στάθηκε ἀφορμὴ ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας νὰ καθιερώσει τὴ γιορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης, δηλαδὴ τὴ γιορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας, ἡ ὁποία σὰν τὴ φωτοφόρο νεφέλη ποὺ σκέπαζε τὴ μέρα καὶ φωτίζει τὴ νύχτα τοὺς Ἰσραηλῖτες στὴν ἔρημο, σκέπει καὶ προστατεύει τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ φωτίζει τοὺς πιστοὺς στὸ δρόμο γιὰ τὴν τελείωση.

Πῶς ὅμως μᾶς σκεπάζει καὶ πῶς μᾶς προστατεύει ἡ Παναγία μας; Μὲ τίς προσευχές της, μὲ τίς παρακλήσεις της καὶ μὲ τὰ δάκρυά της.

Ἴσως κάποιος ἀναρωτηθεῖ ἂν εἶναι τόσο μεγάλο τὸ γεγονὸς ποὺ ἡ Παναγία μας προσεύχεται γιὰ μᾶς, ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας νὰ ἔχει ἰδιαίτερη γιορτὴ γι' αὐτὸ τὸ γεγονός; Καὶ βέβαια εἶναι μεγάλο καὶ σπουδαῖο καὶ ζωτικῆς σημασίας γεγονός. Λέγει κάποιος ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος ὅτι πάντοτε ἔχουμε τὴν ἀνάγκη τῶν προσευχῶν τῶν ἄλλων ὅσο ἐνάρετοι καὶ εὐσεβεῖς κι ἂν εἴμαστε.

Παράδειγμα χαρακτηριστικὸ γι' αὐτὸ εἶναι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, αὐτὸς ποὺ ἀνέβηκε μέχρι τρίτου οὐρανοῦ κι ἄκουσε ἄρρητα ῥήματα, αὐτὸς ποὺ ὀνομάσθηκε «στόμα Χριστοῦ», αὐτὸς ποὺ εἶχε «νοῦν Χριστοῦ», αὐτὸς ποὺ «ἀναπλήρωνε τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ στὸ σῶμα του», αὐτὸς λοιπὸν ὁ γίγας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας, πάντα ζητοῦσε τίς προσευχές τῶν χριστιανῶν. Ἄν καὶ αὐτοὶ ποὺ θὰ προσεύχονταν γιὰ τὸν Παῦλο δὲν ἦταν οὔτε ἀνώτεροί του, οὔτε ἰσάξιοί του. Μοιάζει τὸ γεγονὸς σὰν ἓνας στρατιώτης νὰ μιλᾷ στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας γιὰ τὸν στρατηγό. Κι ὅμως ὁ Παῦλος, ὅχι μόνο δὲν ἀρνήθηκε τίς προσευχές τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ ἀντίθετα τοὺς προέτρεψε καὶ τοὺς παρακαλοῦσε νὰ προσεύχονται γιὰ κεῖνον.

Στὴν πρὸς Ρωμαίους (15,30) ἐπιστολὴ του γράφει: «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί μου ... συναγωνίσασθαι μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν». Στὴν πρὸς Ἐφεσίους (6,18-19) ἐπιστολὴ του συνιστᾷ δέσπηση περὶ «πάντων τῶν ἁγίων» καὶ περὶ ἑαυτοῦ. Τοὺς Κολοσσαεῖς (4,2-3) παροτρύνει «τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε ... προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν». Τοὺς Θεσσαλονικεῖς (Α΄ Θεσ. 5,25 · Β΄ Θεσ. 3,1) παρακαλεῖ «ἀδελφοί προσεύχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν».

Ὅχι μόνο δὲ ζητᾷ νὰ προσεύχονται γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τοὺς συνεργάτες του, ἀλλὰ καὶ πιστεύει ὅτι ἥδη τὸ κάνουν καὶ στίς προσευχές τους ὀφείλει τὴν ὑγεία του καὶ τὴ σωτηρία ἀπὸ μεγάλους κινδύνους (Πρβλ. Φιλημ. 22 · Β΄ Κορ. 1,10-11).

Ἀλλὰ καὶ ὁ Πέτρος δὲν εἶπε τί μοῦ χρειάζεται ἡ προσευχὴ τῶν ἄλλων ἀφοῦ εἶμαι ἀπόστολος, ἀφοῦ ὁμολόγησα τὸ θεανθρώπινο τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ πάνω στὴν ὁμολογία μου στηρίχθηκε ἡ Ἐκκλησία. Ἔτσι, ὅταν ἦταν στὴ φυλακὴ ἀπὸ τὸν Ἡρώδη Α΄, τὸν Ἀγρίππα, οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων προσεύχονταν γι' αὐτὸν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τὸν ἐλευθερώσει ἄγγελος Κυρίου κατὰ θαυμαστὸν τρόπο.

Ἐπομένως, κι ἂν εἴσαι Παῦλος κι ἂν εἴσαι Πέτρος ἔχεις ἀνάγκη τῶν προσευχῶν τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα τῶν ἁγίων καὶ κυρίως τῆς Παναγίας. Βέβαια, οἱ αἱρετικοὶ διαφωνοῦν στὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ λένε νὰ προσευχόμαστε κατ' εὐθείαν στὸ Θεὸ καὶ ὅχι νὰ ἐπιζητοῦμε τίς δεήσεις τῶν ἁγίων. Ἦδη τὰ παραδείγματα ποὺ ἀναφέραμε δίδουν τὴν ἀπάντηση, γιατί, ἂν μᾶς χρειάζονται οἱ προσευχές τῶν ζώντων καὶ μὴ τελειωθέντων ἀδελφῶν μας, πόσο περισσότερο ὠφέλιμες εἶναι οἱ προσευχές τῶν ἁγίων.

Ἄς ἀναφέρουμε ὅμως κι ἓνα χωρίο ποὺ εἶναι χαρακτηριστικὸ γιὰ τὸ πόσο ἀναγκαῖα εἶναι ἡ δέσπηση τῶν δικαίων, ζώντων καὶ τεθνεώτων. Στὸν Ἀβιμέλεχ, ἓνα βασιλιᾷ τῆς

Αἰγύπτου, ποὺ εἶχε ὑποπέσει σ' ἓνα σοβαρὸ παράπτωμα, ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε νὰ προσφύγει στὸν Ἀβραάμ, ποὺ βρισκόταν τότε στὴν Αἴγυπτο, καὶ νὰ ζητήσει τὴν προσευχή του: «Προφήτης ἐστὶ καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ» (Γεν. 20,7).

Γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες αὐτὴ ἡ Θεομητορικὴ ἐορτὴ ἔχει καὶ ἐθνικὴ σημασία. Δὲν χωράει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ἐποποιΐα τοῦ 1940 ἀποτελεῖ ἓνα θαῦμα, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ θαύματα στὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι καρπὸς ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀνθρωπίνου ἀγώνα. Ἡ θεϊκὴ χάρις συνεργάσθηκε μὲ τὴν ἀνθρώπινη προσπάθεια. Καὶ εἶναι δίκαιο ποὺ μαζὶ μὲ τὰ θριαμβευτικὰ σαλπίσματα πάνω ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν ἡρώων σήμαναν δοξαστικὲς καμπάνες γιὰ ἓνα «εὐχαριστῶ» στὴν Παναγία, σ' Ἑκείνη, στὴν ὁποία ἡ ἐθνικὴ συνείδηση ἀπέδωσε γιὰ μία ἀκόμα φορὰ «τὰ νικητήρια». Τὴ Σκέπη τῶν ἀγωνιστῶν. Τὴν Ἑλευθερώτρια τῶν σκλαβωμένων. Γιατὶ στὰ κρίσιμα χρόνια τοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες ἐμπιστεύθηκαν στὰ χέρια τῆς Παναγίας τὸν ἀγώνα τους. Ζήτησαν τὴ μητρικὴ προστασία της γιὰ νὰ υπερασπιστοῦν τὰ δίκαιά τους. Καὶ ἦταν τόση ἡ πίστη τους, ὥστε τὴν ἔβλεπαν νὰ τοὺς ἐμψυχώνει καὶ νὰ τοὺς σκεπάζει, καθὼς πολεμοῦσαν ἀπεγνωσμένα καὶ θαρραλέα στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τῆς Ἀλβανίας. Ἡ ἄλλοτε Ὑπέρμα-

χος Στρατηγὸς τῶν Ρωμῶν γίνεται ἡ Ἁγία Σκέπη τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τὸ θαῦμα ἐπαναλαμβάνεται. Χάρη στὴν πίστη ποὺ θερμαίνει τὶς ψυχές τους, οἱ μαχητὲς περιφρονοῦν τὴ λογικὴ τῶν ἀριθμῶν καὶ ἀντιστέκονται στὶς σιδερόφρακτες ἐχθρικές στρατιές μὲ ἥρωϊσμό ποὺ κινεῖ τὸν παγκόσμιο θαυμασμό.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία μας ἀπὸ τὸ ἔτος 1952 καθιέρωσε νὰ ἐορτάζεται ἡ φωτοφόρος Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεο-

τόκου ἀντὶ τῆς 1^{ης}, τὴν 28^η Ὀκτωβρίου, δηλαδὴ ὅλοι ἐμεῖς, ἀνυμνοῦμε τὴ Σκέπη τῆς Παναγίας, καὶ τὴν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς σκεπάζει πάντα μὲ τὴν ἀγάπη της καὶ νὰ στέκεται πάντα δίπλα, βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης στὸ ἔθνος μας, σὲ κάθε καλὸ ἀγώνα, γιὰ τὴ βοήθειά της τὴν ἔχουμε τὸ ἴδιο ἀνάγκη καὶ στὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης.

Μπορεῖ νὰ μὴν ὑπάρχει σήμε-
ρα ἄμεση ἐθνικὴ ἀπειλὴ καὶ ἄμεσος

κίνδυνος πολέμου. Μπορεῖ νὰ μὴν ὑπάρχει Χίτλερ ἢ Μουσολίνι, ὑπάρχει ὅμως ἓνας ἄλλος εἰσβολέας, ὁ ὁποῖος ἴσως νὰ εἶναι καὶ πιὸ ἐπικίνδυνος, ἀφοῦ προσπαθεῖ νὰ ἀλώσει τὶς συνειδήσεις μας, νὰ μᾶς κάμει νὰ ξεχάσουμε τὴν ἱστορία μας, νὰ ἀποσπάσει τὴν προσοχή μας ἀπὸ τὰ σοβαρὰ προβλήματα, προσφέροντάς μας τέρψη μὲ θεάματα καὶ νὰ κάμει μία ὄχι στρατιωτικὴ, ἀλλὰ μία πνευματικὴ τηλεοπτικὴ κατοχὴ στὶς καρδιές μας. Ἐχουμε καιρὸ ὅλοι μας νὰ παρακολουθοῦμε μὲ ἀπληστία σίριαλ, ποὺ μᾶς διδά-

σκουν πώς μπορούμε να διαλύσουμε πολύ εύκολα τις οικογένειές μας, τὰ κύτταρα τοῦ ἔθνους μας, δὲν ἔχουμε ὅμως καιρὸ νὰ διαβάσουμε τὴν ἱστορία μας, νὰ γνωρίσουμε μὲ ποιοὺς ἀγῶνες τῶν προγόνων μας μπορούμε ἐμεῖς σήμερα νὰ ζοῦμε ἐλεύθεροι ἀλλὰ καὶ νὰ διαβάσουμε συγκλονιστικὲς μαρτυρίες ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης, οἱ ὅποιοι στὸν ὑπεράνθρωπο ἀγῶνα τοὺς πάνω στὰ παγωμένα βουνὰ ἔβλεπαν τὴν Παναγία ζωντανὰ κι ἐπαιρναν κουράγιο νὰ συνεχίσουν.

Ἄς εἶναι λοιπὸν τὸ ἄρθρο μας αὐτὸ ἓνα ἑναυσμα νὰ ἀσχοληθοῦμε ὅλοι περισσότε-

ρο μὲ τὴν ἱστορία μας, ἓνα μνημόσυνο γιὰ ὅσους ἔπεσαν ἡρωϊκὰ στὸν πόλεμο καὶ μία ἐλάχιστη τιμὴ εὐγνωμοσύνης στὴ μητέρα μας, τὴν Παναγία.

«Τῆς Σκέπης σου Παρθένε, ἀνυμνοῦμεν τὰς χάριτας, ἦν ὡς φωτοφόρον νεφέλην, ἐφαπλοῖς ὑπὲρ ἔννοιαν, καὶ σκέπεις τὸν λαόν σου νοερῶς, ἐκ πάσης τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς, σὲ γὰρ σκέπην, καὶ προστάτιν, καὶ βοηθόν, κεκτῆμεθα βοῶντές σοι, δόξα τοῖς μεγαλείοις σου Ἀγνή, δόξα τῇ θείᾳ σκέπῃ σου, δόξα τῇ πρὸς ἡμᾶς σου, προμηθείᾳ, Ἄκραντε».

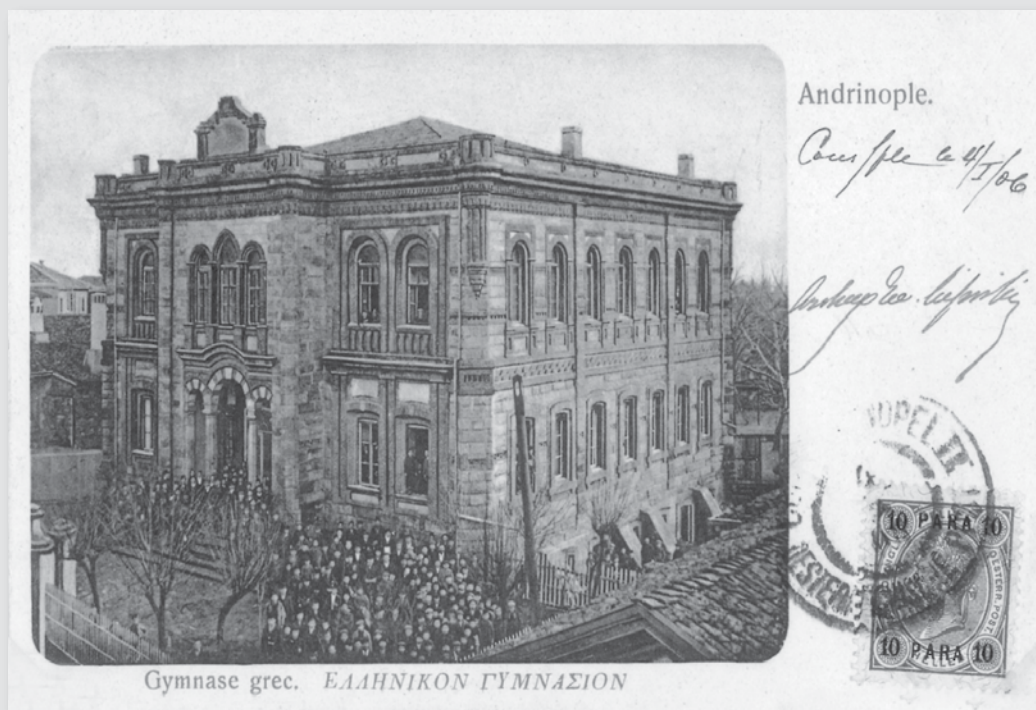
Γεωργίου Στ. Βογιατζῆ
Δρ. Ἱστορικοῦ

Ἀδριανούπολη, μιὰ πόλη ποὺ ἄντεξε στὸ χρόνο

Ὁ λαϊκὸς ποιητὴς μὲ αὐτὰ τὰ λόγια θρήνησε τὴν ἀλλεπάλληλες ἀλώσεις τῆς θρακικῆς μητροπόλεως ἀπὸ τοὺς ἀλλόφυλους καὶ τοὺς ἀλλόθρησκους. Ἡ μεσαιωνικὴ Ἀδριανούπολη, ἦταν ἡ τρίτη πόλη τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ, μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴ Θεσσαλονίκη. Ἦταν μιὰ πλούσια πόλη, ἓνα σημαντικό διοικητικὸ κέντρο καί, τὸ κυριότερο,

Τ' ἀηδόνια τῆς Ἀνατολῆς
καὶ τὰ πουλιὰ τῆς Δύσης
κλαίγουν ἀργά,
κλαίγουν ταχιά,
κλαίγουν τὸ μεσημέρι.
Κλαίγουν τὴν Ἀντριανούπολη
τὴν πολυκρουσεμένη,
ὅπου τήνε κρουσέψανε
τὶς τρεῖς γιορτές τοῦ χρόνου:
Τοῦ Χριστουγέννου γιὰ κηρὶ
καὶ τοῦ Βαγιοῦ γιὰ βάγια
καὶ τῆς Λαμπρῆς τὴν Κυριακὴ
γιὰ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη

βρισκόταν στο δρόμο που οδηγούσε στη βυζαντινή πρωτεύουσα. Γι' αυτό και αποτελούσε μια πρόκληση για όσους ήθελαν να λεηλατήσουν τα ευρωπαϊκά εδάφη του Βυζαντίου και για όσους όνειρεύονταν να κατακτήσουν τη Βασιλεύουσα: Βούλγαροι, Φράγκοι, Τούρκοι...

Η τελευταία άλωση της Αδριανούπολης, αυτή που σήμανε το οριστικό τέλος της βυζαντινής κυριαρχίας στη Θράκη, συνέβη γύρω στα 1369. Κατακτητές ήταν οι Τούρκοι πολεμιστές που λεηλατούσαν το μεγαλύτερο μέρος του θρακικού χώρου τα τελευταία είκοσι χρόνια.

Το τέλος της βυζαντινής Αδριανούπολης ήταν άργο και επώδυνο. Άργο, γιατί

κατάφερε να αντισταθεί για πολλά χρόνια στους κατακτητές και να παρατείνει την περίοδο της επιθανάτιας αγωνίας της. Επώδυνο, γιατί, όσο αντιστεκόταν, όλο και περισσότεροι Χριστιανοί Θράκες κατέφευγαν σ' αυτή, για ασφάλεια, με αποτέλεσμα να μεγαλώνει η πείνα και να εμφανίζονται θανατηφόρες επιδημίες.

Αυτό που επακολούθησε μετά την άλωση της Αδριανούπολης ήταν ακόμη πιο όδυμη. Ο μητροπολίτης και οι περισσότεροι κάτοικοί της αιχμαλωτίστηκαν από τους κατακτητές. Στην πόλη έμειναν λίγοι μόνο γηγενείς, που έζησαν αρκετά χρόνια χωρίς αρχιερέα, αποκομμένοι από το Πατριαρχείο και την αυτοκρατορική κυβέρνηση της

Κωνσταντινούπολης. Οἱ νέοι κυρίαρχοι κατέστψαν τὴν Ἀδριανούπολη πρωτεύουσα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπαρχιῶν τους καὶ ἐγκατέστψαν σ' αὐτὴ πολυάριθμα στρατεύματα καὶ πλῆθος ὁμογενῶν τους ἐποίκων, ποὺ μετέφεραν ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία.

Ὅλα ἔδειχναν ὅτι πολὺ γρήγορα ἡ μικρὴ καὶ ἀπομονωμένη χριστιανικὴ κοινότητα θὰ ἔσβηνε γιὰ πάντα. Ὅμως, ἡ ἱστορία δὲν εἶχε πεῖ ἀκόμη τὴν τελευταία της λέξη γιὰ τὴν Ἀδριανούπολη. Τὸ πρῶτο ἐνθαρρυντικὸ σημάδι πρόβαλε, ὅταν ἐπέστρεψαν ὀρισμένοι ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἐγκαταστάθηκαν πάλι στὴν πόλη. Αὐτό, πιθανόν, συνέβη ἐπειδὴ κάποιοι φιλόανθρωποι Χριστιανοὶ τοὺς ἐξαγόρασαν καὶ τοὺς χάρισαν τὴν ἐλευθερία τους.

Ἡ συνέχεια ὑπῆρξε ἀκόμη πιὸ συγκλονιστικὴ. Στὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 15^{ου} αἰῶνα, ἡ Ἀδριανούπολη εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸ μαρτύριο δύο ἁγίων, τοῦ Μιχαὴλ (Μαυροειδῆ) καὶ τοῦ Γεωργίου. Ὁ βιογράφος τοῦ τελευταίου ἀναφέρει μὲ θλίψη, ἀλλὰ καὶ βαθιὰ πίστη, ὅτι ὁ Γεώργιος μαρτύρησε σὲ μιὰ πόλη ποὺ «κάποτε ἦταν εὐτυχισμένη, ἐπειδὴ κατοικεῖτο ἀπὸ χριστιάνων πλῆθος, ἀλλὰ στὴ συνέχεια βυθίστηκε στὴ δυστυχία», ὡς ἀποτέλεσμα τῆς κατάκτησής της ἀπὸ τοὺς ἀλλόθρησκους.

Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν λίγων Χριστιανῶν καὶ τὸ μαρτύριο τῶν ἁγίων φανέρωσαν δύο ἀναμφισβήτητες ἀλήθειες. Πρῶτον ὅτι οἱ κατακτητὲς δὲν μπορούσαν νὰ ἐξαφανίσουν πλήρως τὸν ἐντόπιον πληθυσμὸ καὶ

δεύτερον ὅτι οἱ ὑπόδουλοι Χριστιανοὶ διέ-
 θεταν ἀγωνιστικὸ φρόνημα. Πίσω ἀπὸ τὴν
 πρώτη ἱστορικὴ ἀλήθεια κρύβεται ἡ ἀδυνα-
 μία τῶν νέων κυριάρχων νὰ συγκροτήσουν
 ἓνα βιώσιμο κράτος χωρὶς τὶς γνώσεις καὶ
 τὶς δραστηριότητες τῶν γηγενῶν: τῶν γε-
 ωργῶν καί, κυρίως, τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν
 ἐμπόρων. Πίσω ἀπὸ τὴ δεύτερη ἀλήθεια
 ἀναγνωρίζουμε τὸ ἠθικὸ ἀνάστημα ποὺ
 προβάλλουν διαχρονικὰ ὅσοι ἐμπνέονται
 ἀπὸ σταθερὴ πίστη, ἀκόμη καὶ κάτω ἀπὸ τὶς
 πιὸ ἀντίξοες συνθήκες.

Αὐτὰ τὰ δύο στοιχεῖα, ἡ ἀδυναμία τοῦ
 κατακτητῆ καὶ ἡ πίστη τοῦ ὑπόδουλου,
 ἔσωσαν τοὺς Χριστιανοὺς πολλῶν πόλεων
 καὶ περιοχῶν. Στὴν περίπτωση τῆς Ἀδρια-
 νούπολης, ὡστόσο, ἔχουν ξεχωριστὴ σημα-
 σία. Ἐκεῖ, θὰ περίμενε κανεὶς ὁ κατακτητὴς
 νὰ φανεῖ δυνατός, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο γιὰ
 μιὰ τυχαία πόλη, ἀλλὰ γιὰ μιὰ πρωτεύου-
 σα. Καί, ἀντίστοιχα, θὰ ἦταν λογικὸ νὰ λυ-
 γίσουν οἱ ἐλάχιστοι γηγενεῖς, μετὰ τὴν κα-
 τάκτηση, τὴν αἰχμαλωσία καὶ τὴν ἐγκατά-
 σταση πλήθους ἐποίκων. Συνέβη, ὅμως,
 ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο.

Τὸ ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν οὔτε τυχαῖο οὔτε
 περιστασιακὸ φάνηκε ξεκάθαρα μέσα στὴν
 πορεία τοῦ χρόνου. Οἱ λίγοι Χριστιανοὶ ἔγι-
 ναν πολλοὶ καὶ ἡ προκοπὴ τους λάμπρυ-
 νε τὴν Ἀδριανούπολη. Οἱ Ἕλληνες, μαζὶ μὲ
 τὶς ἄλλες μὴ μουσουλμανικὲς κοινότητες,
 χάρισαν στὴν Ἀδριανούπολη εὐρωπαϊκὴ
 φυσιογνωμία. Οἱ κατακτητὲς δὲν βρῆκαν
 οὔτε τὴ δύναμη οὔτε τὴ θέληση νὰ ἀνακό-
 ψουν αὐτὴ τὴν πορεία. Ἀντίθετα, ὑπέκυψαν
 στὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα ποὺ κάποτε
 εἶχαν ἐκμεταλλευτεῖ οἱ ἴδιοι. Ἡ Ἀδριανού-
 πολη, τὸ 19^ο αἰῶνα, ἦταν καὶ πάλι ἡ πόλη
 ἀπὸ τὴν ὁποία περνοῦσαν οἱ ἐπίδοξοι κα-
 τακτητὲς τῆς Κωνσταντινούπολης. Τὴ φορὰ
 αὐτὴ ἐπιτιθέμενοι ἦταν οἱ Ρῶσοι καὶ ἀμυ-

νόμενοι οἱ Ὄθωμανοί. Καὶ εἶναι χαρακτη-
 ριστικὸ, τὸ γεγονός ὅτι, τὸ 1829, στὴ δι-
 ἄρκεια μιᾶς νικηφόρας ρωσικῆς προέλα-
 σης, ἀκριβῶς ἐκεῖ, στὴν Ἀδριανούπολη, ἡ
 Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία ἀναγκάστηκε νὰ
 ὑπογράψει μιὰ συνθήκη, μὲ τὴν ὁποία ἀνα-
 γνώριζε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ δικαίωμα τῆς
 αὐτονομίας στοὺς Ἕλληνες. Ἄν ἡ κατάκτη-
 ση τῆς Ἀδριανούπολης τὸ 1369 ἀποτελέ-
 σε ἓνα γεγονός ποὺ ὁδήγησε στὴν ἄλωση
 τῆς Πόλης, τὸ 1453, ἡ συνθήκη τῆς Ἀδρια-
 νούπολης τοῦ 1829 ὑπῆρξε τὸ προοίμιο γιὰ
 τὴν ἀναγνώριση τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησί-
 ας λίγο ἀργότερα.

Μπορεῖ ἡ ἴδια ἡ Ἀδριανούπολη νὰ μὴν
 ἀποτελέσει τότε τμῆμα τῆς ἐλεύθερης Ἑλλά-
 δας. Μπορεῖ ἡ ἐλευθερία νὰ ἦρθε πολὺ
 ἀργότερα καὶ νὰ διήρκεσε ἐλάχιστα (1920-
 1922). Μπορεῖ ἡ Ἀδριανούπολη νὰ χάθηκε
 γιὰ πάντα γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὡστόσο, ἡ πόλη ποὺ εἶχε μάθει νὰ ἀνα-
 γεννᾶται ἀπὸ τὶς στάχτες της, νὰ ἀναδημι-
 ουργεῖται μετὰ ἀπὸ κάθε κατάκτηση καὶ νὰ
 προκαλεῖ τὰ πυρὰ τοῦ ἐπόμενου κατακτητῆ,
 εἶχε νὰ δώσει ἓνα τελευταῖο δῶρο στὸν
 Ἑλληνισμό.

Τριάντα χιλιάδες πρόσφυγες μετέφε-
 ραν ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη στὴν Ἑλλάδα
 πίκρα καὶ περηφάνια, ἀπόγνωση, ἀλλὰ καὶ
 πεῖσμα γιὰ μιὰ νέα ἀρχή, ἔτσι ὅπως εἶχαν
 διδαχθεῖ νὰ πράττουν ἀπὸ τοὺς προγόνους
 τους. Μαζὶ μὲ τὶς μνῆμες καὶ τὶς ἐμπειρίες
 αἰώνων, οἱ πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Ἀδριανού-
 πολη εἶχαν νὰ προσφέρουν στοὺς ὑπόλοι-
 πους Ἕλληνες ἓνα πολὺτιμο μήνυμα: ὅτι
 κάθε μικρὴ «μαγιά», κάθε μικρὸ «ἀπομεινά-
 ρι» ἀπὸ τὸ παρελθόν, μὲ πολλὴ πίστη καὶ
 μόχθο, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει τὸ θεμέλιο
 γιὰ ἓνα ὁμορφότερο καὶ πιὸ δημιουργικὸ
 μέλλον.

Δύο ἑορτολογικοὶ σταθμοὶ τοῦ Ὀκτωβρίου

Ὁ ὁ μῆνας αὐτὸς χαρακτηρίζεται, ἀπὸ ἐθιμικὴ ἄποψη, γιὰ τὶς πολλὰς ἑορτὰς ἁγίων, κορυφαία, ἀπὸ ἑορτολογικῆ ἄποψη, τῶν ὁποίων εἶναι ἐκείνη τοῦ ἁγίου Δημητρίου, στὶς 26 Ὀκτωβρίου. Μῆνας ἔντονων καὶ συστηματικῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν, κατὰ τὸν ὁποῖο ἄρχιζε, καὶ σὲ ὁρισμένα μέρη ὀλοκληρωνόταν, ἡ σπορὰ τῶν δημητριακῶν, κατὰ τὶς ἐπικρατοῦσες κλιματικὰς συνθῆκες σὲ κάθε τόπο. Γι' αὐτὸ καὶ ἀντίστοιχες εἶναι οἱ λαϊκὲς λατρευτικὲς πράξεις, ποὺ ἀποσκοποῦν στὴν ἐπίτευξη εὐκαρπίας καὶ εὐγονίας.

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗ
Καθηγητὴ Λαογραφίας
Τμῆμα Ἱστορίας
καὶ Ἐθνολογίας ΔΠΘ

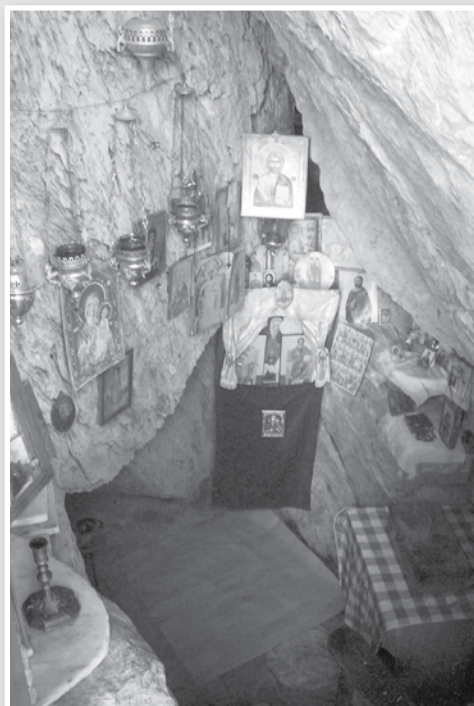
Γὰ παράδειγμα, τὴν πρώτη Ὀκτωβρίου σὲ ὀρισμένες περιοχές, ὅπως λ.χ. στὴν Αἰγίνα, συνήθιζαν νὰ σφάζουν ἓνα πουλὶ ἀπὸ τὸ κοτέτσι τους, κότα ἢ κόκορα, νὰ τοῦ κόβουν τὸ κεφάλι καὶ νὰ τὸ κρεμοῦν ἀνάποδα, ἀπὸ τὸ αἷμα του δὲ καὶ ἀπὸ τὴ ροή του προσπαθοῦσαν νὰ ἐξάγουν μαντεύματα: ἂν τὸ αἷμα ἔτρεχε συνεχῶς, πίστευαν ὅτι οἱ δουλειές τῆς χρονιᾶς θὰ πήγαιναν καλά.

Σὲ ὀρισμένες περιοχές ἐπίσης, συνήθιζαν νὰ κάνουν ζωόμορφες μεταμφιέσεις κατὰ τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ μήνα, ἢ κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, μὲ ἐπικρατοῦσα τὴ μορφή τῆς καμήλας, τὴ «τζαμάλα» τοῦ βορειοελλαδικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ υπόλοιπου βαλκανικοῦ χώρου, πιστεύοντας ὅτι ἔτσι βοηθοῦσαν τὴν εὐόδωση τῆς σπορᾶς ποὺ εἶχαν κάνει, καὶ τῆς σοδειᾶς ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσε. Γενικὰ πρόκειται γιὰ ἓνα μήνα μὲ πολλοὺς γονιμικοὺς συμβολισμούς, λόγῳ τῶν γεωργικῶν ἀσχολιῶν τῆς περιόδου αὐτῆς.

ἑορτὴ του (20 Ὀκτωβρίου, ὁπότε τιμᾶται ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του) λιτανεύεται τὸ λείψανό του ἀπὸ τὸ ναὸ μέχρι τὰ χωράφια γύρω ἀπὸ τὴ μονή, ὡς τὸν πλάτανο, ποὺ κατὰ τὴν παράδοση φύτεψε ὁ ἴδιος, καὶ τὸ πηγάδι, ποὺ κατὰ τὴν παράδοση καὶ πάλι ὁ ἴδιος ἄνοιξε.

Στὴ χάρη του προσφεύγουν κυρίως οἱ «δαιμονισμένοι», ποὺ μάλιστα ξαπλώνουν ὥστε ἡ περιφερόμενη τελετουργικὰ λάρνακα νὰ περάσει ἀπὸ πάνω τους, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ θεραπευθοῦν. Πανηγύρι τοῦ ἁγίου τελεῖται καὶ στὶς 15 Αὐγούστου, ἐπέτειο τῆς κοιμήσεώς του. Στὴ μονὴ του συρρέει καὶ πάλι πλῆθος κόσμου, ὀρισμένοι μάλιστα κοιμοῦνται μετὰ τὸν πανηγυρικὸ ἔσπερινό τῆς παραμονῆς στὸ ναὸ ἢ στὶς ἐγκαταστάσεις τῆς μονῆς, σὲ ἓνα εἶδος συνέχισης τῆς ἀρχαίας λατρευτικῆς πρακτικῆς τῆς «ἐγκοίμησης». Στὸ σπήλαιο μάλιστα ὅπου ἀσκήτευε ὁ ἅγιος, τελεῖται ἓνα εἶδος

Ὁ πρῶτος ἑορτολογικὸς σταθμὸς τοῦ μήνα, στὸν ὁποῖο θὰ ἀναφερθοῦμε ἐκτενέστερα, εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Γερασίου τοῦ νέου, τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ λαϊκὴ λατρευτικὴ τιμὴ πρὸς τὸ νεοφανῆ αὐτὸν ἅγιο ἔχει ὡς κέντρο τὸ μοναστήρι ποὺ ὁ ἴδιος ἱδρυσε, τὴ μονὴ Ὁμαλῶν τῆς Κεφαλληνίας, ὅπου διατηρεῖται τὸ ἀδιάφθορο καὶ χαριτόβρυτο λείψανό του, ἀπὸ τὸ ὁποῖο πολλὰ θαύματα ἐπιτελοῦνται. Κατὰ τὴν κύρια

τρυποπεράσματος ἀπὸ τοὺς προσκυνητές, οἱ ὅποιοι δοκιμάζουν «γιά τὸ καλὸ» ἢ «γιά τὴν ὑγεία» νὰ περάσουν μέσα ἀπὸ στενότατο κυκλικὸ σχηματισμὸ τοῦ βράχου, μὲ τὴν πίστη πὼς ὅσοι πράγματι πιστεύουν θὰ περάσουν, ἐνῶ ὅσοι ὀλιγοψυχήσουν θὰ «πιαστοῦν» ἀπὸ τὸν βράχο.

Τὸν ἅγιο τιμοῦν παραδοσιακὰ οἱ ὅπου γῆς Κεφαλλῆνες, χτίζοντας ναοὺς, ἐγκαθιδρύοντας προσκυνητάρια του, τελώντας πανηγύρια τους καὶ δίνοντας τὸ ὄνομά του στὰ παιδιά τους. Ὡς φυλακτό, οἱ πολυάριθμοι προσκυνητές τῆς μονῆς παίρνουν χῶμα ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ἁγίου, φύλλα ἀπὸ τὸν πλάτανο ποὺ φύτεψε καὶ ὡς εὐλογία παίρνουν ψωμί κρίθινο ψημένο στοὺς φούρνους τῆς μονῆς, τὸ λεγόμενο «δικονάρι». Ἐξάλλου, ἔντονη εἶναι ἡ λαϊκὴ λατρευτικὴ παράδοση τοῦ ἁγίου στὴν Κεφαλονιά, ὅπου οἱ προσκυνητές τῆς μονῆς καὶ τοῦ λειψάνου του ζητοῦν συχνὰ νὰ «ἀνοίξουν τὸν ἅγιο», δηλαδὴ τὴ λάρνακα ὅπου φυλάσσεται τὸ λείψανό του, καὶ νὰ τελέσουν δέηση ἢ παράκληση, ἐφοδιάζονται μὲ φυλακτὰ ἢ κομποσκοίνια «σταυρωμένα» πάνω στὸ λείψανο καὶ προβαίνουν σὲ κάθε εἶδους τάματα καὶ ἀφιερῶματα, ἀλλὰ καὶ σὲ συνεχῆ ὀνοματοδοσία τῶν παιδιῶν τους μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Γερασίμου.

Ὅπως ὁμως προαναφέρθηκε, ἡ σπουδαιότερη γιὰ τὸ λαὸ μας ἑορτὴ τοῦ Ὁκτωβρίου εἶναι αὐτὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ὁ ἅγιος Δημήτριος, ὁ μεγαλομάρτυς καὶ μυροβλήτης προστάτης τῆς Θεσσαλονίκης, ἑορτάζεται στὶς 26 Ὁκτωβρίου. Πρόκειται γιὰ ἰδιαίτερος δημοφιλῆ ἅγιο τοῦ λαϊκοῦ ἑορτολογίου, πρᾶγμα ποὺ ἀποδεικνύεται τόσο ἀπὸ τὴν ὑπαρξη ναῶν του σὲ κάθε ἑλληνικὴ περιοχὴ, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν εὐρύτατη ὀνοματοδοσίᾳ του. Ἡ ἑορτὴ του ἀποτελεῖ ὀρόσημο γιὰ τὴ σύναψη γεωργικῶν καὶ ποιμενικῶν συμβάσεων ποὺ ἀφοροῦν μισθώσεις ἐργασίας καὶ ἐνοίκιο γαιῶν, ὅχι μόνο στὸν ἑλληνικὸ, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἄλλους

λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς. Τὸ ἀντίστοιχο ἑαρινὸ ὀρόσημο τῆς λήξης τῶν συμβάσεων αὐτῶν εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἐπίσης στρατιωτικοῦ καὶ ἑφιππου ἁγίου Γεωργίου (23 Ἀπριλίου ἢ Δευτέρα τῆς Διακαινησίμου), γι' αὐτὸ καὶ ὁ λαὸς λέει «ἀπὸ καβαλλάρη σὲ καβαλλάρη».

Οἱ δύο ὁμόζυγοι ἅγιοι ἀποτελοῦν ἓνα ἑορτολογικὸ δίπολο γιὰ τὴ λαϊκὴ λατρεία ὄχι μόνο τοῦ ἑλληνικοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν βαλκανικῶν λαῶν, εὐρύτερα. Παράλληλως, κατὰ τὴν ἑορτὴ του συνήθιζαν νὰ ἀνοίγουν τὰ βαρέλια μὲ τὰ νέα κρασιὰ τῆς χρονιᾶς καὶ νὰ τὰ δοκιμάζουν, γεγονός ποὺ συντέλεσε ὥστε τὰ πανηγύρια του νὰ συνοδεύονται συχνὰ ἀπὸ εὐωχίες καὶ γλέντια παραδοσιακά. Ὁ λαὸς θεωρεῖ ὅτι ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου ἀποτελεῖ ἑναρξη τῆς χειμερινῆς περιόδου, παρὰ τὴν καλοκαιρίᾳ ποὺ προσωρινὰ

κάποτε επικρατεί, και την όποια ονομάζουν «μικρό καλοκαιράκι» ή «καλοκαιράκι του αγίου Δημητρίου». Μάλιστα τα χρυσάνθεμα, που ανθίζουν τότε, τα ονομάζουν «αϊδημητριάτες». Γι' αυτό και οι νοικοκυρές αρχίζουν να χρησιμοποιούν τον χειμερινό στολισμό και έξοπλισμό του σπιτιού, ενώ σε πολλές περιοχές αρχίζει επίσης παραδοσιακά και η χρήση των χειμωνιάτικων ρούχων.

Σε πολλές γεωργικές περιοχές, ιδιαίτερα μάλιστα στη Θράκη, η εορτή του προσλαμβάνει τον χαρακτήρα γεωργικής «καλοχρονιάς», γι' αυτό και συνηθίζονται ζωόμορφες μεταμφιέσεις, και μάλιστα με τη μορφή μίας καμήλας –ή γνωστή «Τζαμάλα»– που σε συνδυασμό με φυτομορφικές μεταμφιέσεις πιστεύεται ότι συνειρμικά βοηθά στην έπιτυχία της σποράς, που θα ακολουθήσει. Τα μιμικά και παραστατικά αυτά λαϊκά δρώμενα έχουν τις ρίζες τους σε αρχέγονες δοξασίες για τη σπορά

και αποτελούν προχριστιανικά επιβιώματα της λαϊκής λατρείας μας, που σχετίζονται με κοσμοθεωρητικές και βιοθεωρητικές απόψεις των άπαρχων του ανθρώπινου πολιτισμού, που ως άρχετυπικά στοιχεία ανιχνεύονται σε διάφορους πολιτισμούς. Οί συμμετέχοντες αναπαριστάνουν τη σκηνή του βίαιου θανάτου και της ανάστασης, που σχετίζεται άμεσα με την πορεία του σπόρου, πίνουν, τραγουδούν, γλεντούν και διατυπώνουν επίκαιρες εύχές, σχετικές με την επιδιωκόμενη εύκαρπία και την έπιτυχία της σοδειάς.

Πρόκειται για μορφές αναλογικής μαγείας, που αποσκοπούν να εξασφαλίσουν συμβολικά την άνοιξιότιχη ανάσταση του σπόρου που θάβεται στη γη, κατά την φθινοπωρινή σπορά. Πρόκειται, λοιπόν, για μία γιορτή σε σαφή διαβατήριο χαρακτήρα, που δίνει παραλλήλως εύκαιρία για ανάπαυλα από τις κοπιαστικές φθινοπωρινές αγροτικές εργασίες, διασκέδαση και έορτα-

σμούς προσωπικῶν ὀνομαστικῶν ἑορτῶν, παραλλήλως δὲ ὁ λαὸς θεωρεῖ ὅτι ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ἔναρξη τοῦ μακροῦ ἑορτολογικοῦ κύκλου, ποὺ μὲ συνεχεῖς ἑορτὲς ἀγίων θὰ καταλήξει στὸ Δωδεκαήμερο καὶ στὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἡ σύνδεση τοῦ ἀγίου μὲ τὴ Θεσσαλονίκη, τὴν πόλη ὅπου ἔζησε, μαρτύρησε, ἐτάφη, θαυματούργησε, καὶ ὅπου ὑπάρχει καὶ σήμερα ὁ ναὸς καὶ τὰ λείψανά του, ἄρα καὶ τὸ πρωταρχικὸ κέντρο τῆς λατρείας του, προσέδωσε στὴν ἑορτὴ καὶ ἔθνικὸ χαρακτῆρα, ιδίως μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους τοῦ 1912, ποὺ ἔγινε τὴν ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης του, γι' αὐτὸ καὶ ἡ πόλη ἀποτελεῖ ἐπίκεντρο τῶν σχετικῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῶν σχετιζόμενων μὲ αὐτὲς μορφῶν τοῦ δημόσιου τελετουργικοῦ.

Κι ἔτσι, οἱ δύο αὐτοὶ ἑορτολογικοὶ σταθμοὶ τοῦ Ὀκτωβρίου ἀποτελοῦν τὴν καλλίτερη εἰσαγωγή στὴν περίοδο τῆς Σαρακοστῆς τῶν Χριστογεννῶν καὶ τοῦ ἐρχομένου κατόπιν Δωδεκαημέρου, μὲ τὶς μικρὲς ἑορτὲς τῶν ἀγίων καὶ τὶς μεγάλες δεσποτικὲς ἑορτὲς ποὺ περιλαμβάνει, καὶ τὶς ὁποῖες ὁ λαὸς μας παραδοσιακὰ τιμᾷ καὶ καίρεται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Γ. Α. Μέγας, *Ἑλληνικαὶ ἑορταὶ καὶ ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας*, Ἀθήνα 1957, σσ. 24-26• Μ. Γ. Βαρβούνης, *Λαϊκὲς θρησκευτικὲς τελετουργίαι στὴν Ἀνατολικὴ καὶ τὴ Βόρεια Θράκη*, Ἀθήνα 2010• Γ. Ν. Αἰκατερινίδης, *Νεοελληνικὲς αἵματηρὲς θυσίαι. Λειτουργία-μορφολογία-τυπολογία*, Ἀθήνα 1979• Εὐφρ. Καρποδίνη-Δημητριάδη, *Ἡ θρησκευτικὴ συμπεριφορὰ τῶν κατοίκων τῆς Κέας. Συμβολὴ στὴ μελέτη τοῦ κυκλαδικοῦ χώρου*, Ἀθήνα 1988• Ἀντ. Σιγάλας, *Ἑκλαϊκευμένα μελετήματα*, Ἀθῆναι 1970, σσ. 1-34• Ἀντ. Παπαδόπουλος, *Αἱ ἑορταὶ τοῦ ἀγίου Δημητρίου ἐν Θεσσαλονίκῃ*, Θεσσαλονίκη 1963• Ἑλπ. Σταμούλιν-Σαράντη, *Ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Θρά-*

κη. Ἡ Σηλυβρία μὲ τὰ γύρω της χωριὰ 1, Ἀθῆναι 1956• Ξεν. Ἀκογλούς, *Λαογραφικὰ Κοτυώρων (Πόντου)*, Ἀθήνα 1939• Μ. Μικαλίδης-Νουάρος, *Λαογραφικὰ Σύμμεικτα Καρπάθου*, Ἀθήνα 1932• Ἑλ. Γραμματικόγλου, *«Λαϊκὴ λατρεία εἰς Πύθιον Διδυμοτείχου»*, *Θρακικά* 43 (1969), σ. 197• Δ. Πετρόπουλος, *«Λαογραφικὰ Σκοπέλου-Πέτρας Ἀνατολικῆς Θράκης»*, *Ἀρχεῖον Θρακικοῦ Γλωσσικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Θησαυροῦ* (1941-1942), σσ. 144-145• Δ. Βραχιόλογλου, *Μορφὲς λαϊκοῦ πολιτισμοῦ στὴ Θράκη καὶ στὸν Ἑβρο*, Ἀλεξανδρούπολη 2000• W. Puchner, *Brauchumserscheinungen im griechischen Jahreslauf und ihre Beziehungen zum Volkstheater*, Wien 1977• Δ. Σ. Λουκάτος, *Τὰ φθινοπωρινὰ*, Ἀθήνα 1982, σσ. 72-84• Δ. Σ. Λουκάτος, *Κεφαλόνιτικη λατρεία*, Ἀθήνα 1946, σσ. 219-230• Rudolf-Hubert Kriss, *Peregrinatio Neohellenika*, Wien 1955, σσ. 66-82• Δ. Σ. Λουκάτος, *Τὰ καλοκαιρινὰ*, Ἀθήνα 1981, σσ. 132-133• Π. Γιαννακόπουλος, *«Ὁ ἅγιος Γεράσιμος στὸ ἀγιολόγιο τῆς Κρήτης»*, στό: Σ. Τσάσης (ἐπιμ.), *Ὁ ἅγιος Γεράσιμος 500 χρόνια φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας*, Κεφαλονιά 2005, σσ. 143-151• π. Ἰωάννης Μεσολωρᾶς, *«Ὁ ἅγιος Γεράσιμος στὴν κεφαλόνιτικη λατρεία»*, στό: π. Γ. Δ. Μεταλλινός (ἐπιμ.), *Πρακτικὰ Ἡμερίδας (17-8-2009) + 1950ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τὸ ναυάγιο τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ τὴ διάσωσή του στὴν Κεφαλληνία-Μελίτη / +500ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ ἀγίου Γερασίμου, προστάτου Κεφαλληνίας*, Ἀθήνα 2010, σσ. 107-122• Ἀμ. Ἀλιβιζάτος, *«Κεφαλληνιακὴ θρησκευτικότητα»*, *Ἡὼς* 58-60 (1962), σσ. 28-30• π. Ἰωάννης Μεσολωρᾶς, *«Συμπεριφορὲς λαογραφικοῦ χαρακτῆρα ἑτεροδόξων ἐπισκεπτῶν τῆς Μονῆς ἀγίου Γερασίμου»*, *Λαογραφία-Ἐθνογραφία* στὰ Ἑπτάνησα, *Πρακτικὰ συνεδρίου στὴ μνήμη Δημητρίου Λουκάτου* (Κεφαλονιά 27-29 Μαΐου 2005), σσ. 561-587• Ἄννα Μεσολωρᾶ, *«Λατρεία καὶ προσευχὴ στὸν ἅγιο Γεράσιμο»*, στό: Σ. Τσάσης (ἐπιμ.), *Ὁ ἅγιος Γεράσιμος 500 χρόνια φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας*, Κεφαλονιά 2005, σ. 250• π. Ἰωάννης Μεσολωρᾶς, *«Ἡ λιτανεία τοῦ ἀγίου»*, στό: Σ. Τσάσης (ἐπιμ.), *Ὁ ἅγιος Γεράσιμος 500 χρόνια φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας*, Κεφαλονιά 2005, σ. 242• π. Γ. Δ. Μεταλλινός, *«Ὁ ἅγιος Γεράσιμος. Μία θεώρηση μέσα ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς ὀρθόδοξης-ρωμαϊκῆς παράδοσης»*, στό: *Μικρὸ ἀφιέρωμα στὸν ἅγιο Γεράσιμο*, Πειραιᾶς 1987, σ. 21 κ.έξ.

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Διάκονος Νεκτάριος Δημητρόπουλος

Πνευματικὴ κίνησις Ὀκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2014

ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ

Τὴν Παρασκευή, 3 Ὀκτωβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων προέστη τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἀρτοκλασίας, ποὺ ἐτελέσθη στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, καὶ ἡ ὁποία προσφέρθηκε ὑπὲρ ὑγείας τῶν Νομικῶν, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ προστάτου αὐτῶν, Ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, 19 Ὀκτωβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸ ἐορτᾶζον παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Ἀρτεμίου Κοσμίου.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, 20 Ὀκτωβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ στὴν Χριστιανικὴ Ἐνωση Κομοτηνῆς, ὅπου ὠμίλησε καταλλήλως.

Η ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ

Τὴν Δευτέρα τὸ ἀπόγευμα, 27 Ὀκτωβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ στὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἀγίας Σκέπης στὴν Ἀποθήκη Καυσίμων τοῦ Στρατοπέδου τῆς Νέας Καλλίστης.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕ ΚΑΤΗΧΗΤΕΣ

Τὴν Τετάρτη τὸ ἀπόγευμα, 29 Ὀκτωβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων συνάντησε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς τοὺς Κατηχητὲς καὶ τὶς Κατηχήτριες, μὲ τοὺς ὁποίους συζήτησε θέματα κατηχήσεως τῶν νέων καὶ συντόνισε τὸ πνευματικὸ ἔργο κατὰ τὸ νέο ἔτος.

ΔΙΕΤΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Τὴν Πέμπτη, 6 Νοεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ ἐτέλεσε τὸ διετὲς μνημόσυνο τοῦ προκατόχου τοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Δαμασκηνοῦ.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Τὸ διήμερο, 10 καὶ 11 Νοεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, μετέσχε τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ, πολιούχου τῆς Καστορίας καὶ Ἀπελευθερωτοῦ τῆς πόλεως.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Τήν 13^η Νοεμβρίου 2014, ό Σεβασμιώ-
τατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων
μετέβη στην Καλαμάτα, όπου μετέσχε τής
πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας επί τοῖς
ονομαστηρίοις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητρο-
πολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τό Σάββατο, 15 Νοεμβρίου 2014, ό
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντε-
λεήμων ιερούργησε στο παρεκκλήσιο τοῦ
Ἀγίου Μηνᾶ τοῦ Γηροκομείου Κομοτηνῆς.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τό διήμερο, 20 καί 21 Νοεμβρίου
2014, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας
κ. Παντελεήμων, προσκληθείς υπό τοῦ Σε-
βασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυδωνίας καί
Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ, μετέσχε τοῦ
έορτασμοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου,
πολιούχου Χανίων.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΥΠΗΚΟΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΔΟΧΕΙΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΔΡΟΣΟΥ

Τήν Κυριακή τό απόγευμα, 23 Νοεμ-
βρίου 2014, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολί-
της κ. Παντελεήμων υποδέχθηκε τό αντί-
γραφον τῆς ιερᾶς εἰκόνας τῆς Παναγίας
τῆς Γοργοῦπηκoῦ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Δο-
χειαρίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους στήν Ἱερὰ Μονή
Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Πανδρόσου, όπου

παρέμεινε πρὸς εὐλογία καὶ ἁγιασμό τῶν Μοναχῶν καὶ τῶν προσκυνητῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΣΠΑΡΤΗ

Τὸ διήμερο, 25 καὶ 26 Νοεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου, μετέσχε τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τοῦ «Μετανοεῖτε».

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Κυριακὴ τὸ ἀπόγευμα, 14 Δεκεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸ ἑορτάζον παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου τῶν Φυλακῶν Κομοτηνῆς.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΞΑΝΘΗ

Τὴν 15^{ην} Δεκεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος, μετέσχε τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου Ξάνθης. Στὴν πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία προεξῆρχε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων κ. Ἰάκωβος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΝΑΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Τὴν 27^{ην} Δεκεμβρίου 2014, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Θεοκλήτου, μετέσχε τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, πολιούχου τῆς Ἀρναίας.

10 -11 Νοεμβρίου
2014 . Έορτασμός τοῦ
Ἀγίου Μηνᾶ, πολιούχου
τῆς Καστοριάς
καὶ Ἀπελευθερωτοῦ
τῆς πόλεως.

13 Νοεμβρίου 2014.
Πανηγυρική
Θεία Λειτουργία
ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις
τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου Μεσσηνίας
κ. Χρυσοστόμου.

20 - 21 Νοεμβρίου 2014.
Ἑορτασμός τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, πολιούχου Χανίων.

27 Δεκεμβρίου 2014 .
Ἑορτασμός τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, πολιούχου τῆς Ἀρναίας Χαλκιδικῆς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
PORT DAVE
ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
Αρ. 10.
ΕΛΛΑΣ-HELLAS

ΒΕΛΤΑ
Hellenic Post